

Afgjort den 18. juni 2020

226

Kulturministeriet. København, den 10. juni 2020.

- a. Kulturministeriet anmoder om Finansudvalgets tilslutning til at overføre op til 4,6 mio. kr. i 2020 til § 21.31.03. Tilskud til Biblioteksformål mv. (*reservationsbevilling*), dog maksimalt svarende til den faktiske beholdning på § 21.11.11.22. Sekretariatet for Danskernes Digitale Bibliotek pr. 1. august 2020.

Udgifterne i 2020 finansieres af den opførte bevilling på 303,2 mio. kr. på § 21.11.11. Slots- og Kulturstyrelsen (*Driftsbev.*).

Med bevillingsoverførslen ophører Danskernes Digitale Bibliotek (DDB) med sin virksomhed og institutionens opgaver videreføres af foreningen Det Digitale Folkebibliotek.

- b. Pr. 1. august 2020 ophører DDB efter aftale mellem KL og Kulturministeriet med sin virksomhed, hvorefter institutionens opgaver (bortset fra en række opgaver vedr. tilskudsforvaltning, som fortsat foreslås administreret af Slots- og Kulturstyrelsen) videreføres af en nystiftet forening, Det Digitale Folkebibliotek, som er stiftet af folkebibliotekerne. I den forbindelse vil medarbejderne i sekretariatet for DDB også blive virksomhedsoverdraget til foreningen.

Kulturministeriet søger med dette aktstykke om Finansudvalgets tilslutning til, at den resterende driftsbevilling til DDB i 2020 kan ydes som støtte til foreningen Det Digitale Folkebibliotek. Derfor foreslås bevillingen overført til § 21.31.03.62. Danskernes Digitale Bibliotek – tilskud, hvorfra midlerne udbetales til foreningen i overensstemmelse med det eksisterende formål for denne underkonto.

Der resterer primo juni måned 4,6 mio. kr. af driftsbevilling til DDB på § 21.11.11.22. Sekretariatet for Danskernes Digitale Bibliotek. for 2020. Der forventes at restere 3-4 mio. kr., når DDB afslutter sin virksomhed i regi af Slots- og Kulturstyrelsen pr. 1. august 2020. Hele det resterende beløb vil blive overført til tilskudskontoen og udbetalt til Foreningen Det Digitale Folkebibliotek fra § 21.31.03. Tilskud til Biblioteksformål mv.

Alle øvrige resterende midler på § 21.31.03.62. Danskernes Digitale Bibliotek – tilskud, inkl. opsparring, vil tillige blive ydet som tilskud til foreningen Det Digitale Folkebibliotek med henblik på gennemførelse af aktiviteter, som ellers var besluttet gennemført i DDB. I alt forventes tilskuddet til foreningen at udgøre ca. 21 mio. kr. Der er tale om et engangstilskud. Foreningen vil fra 2021 være

medlemsfinansieret, dvs. finansieret af folkebibliotekerne. Det driftstilskud til foreningen, som Kulturministeriet med dette aktstykke søger tilslutning til, er således en overgangsordning i forbindelse med nedlæggelse af det nuværende DDB undervejs i finansåret.

Der er tale om en rent organisatorisk ændring, der indebærer, at driftsopgaver i forhold til folkebibliotekerne fremover vil blive varetaget af foreningen, mens staten vil have ansvaret for uddeling af midler til digital udvikling på folkebiblioteksområdet. Omorganiseringen medfører ikke nogen ændring i den samlede opgavevaretagelse eller i størrelsen på den statslige bevilling til folkebiblioteksområdet.

På regeringens finanslovsforslag for 2021 vil såvel § 21.11.11.22. Sekretariatet for Danskernes Digitale Bibliotek som § 21.31.03.62 Danskernes Digitale Bibliotek – tilskud herefter blive foreslået nedlagt, og bevillingen fra 2021 vil i stedet blive foreslået overført til § 21.31.03.10. Udviklingspuljen for folkebiblioteker og pædagogiske læringscentre, således at puljen fremover også vil støtte digitale udviklingsprojekter. Dog således at en mindre andel af den årlige bevilling vil blive foreslået overført til § 21.11.11.10. Almindelig virksomhed under Slots- og Kulturstyrelsen med henblik på tilskudsadministration og sekretariatsbetjening af faglige udvalg med henblik på udmøntning af tilskudsmidlerne. Midlerne vil således fremover blive udmøntet som tilskud til konkrete udviklingsprojekter på folkebibliotekerne.

Det bemærkes, at det er en forudsætning for både KL's tilslutning til aftalen om nedlæggelse af DDB og for bibliotekssektorens opbakning til løsningen, at den hidtidige statslige finansiering til DDB fortsat anvendes til udvikling på folkebiblioteksområdet.

Danskernes Digitale Bibliotek

Danskernes Digitale Bibliotek (DDB) blev i 2012 etableret af KL og Kulturministeriet i fællesskab ud fra behovet for en organisation, der kunne drive digitaliseringsarbejdet i bibliotekssektoren og sikre samarbejdet mellem bibliotekerne på området. DDB er et forpligtigende fællesskab mellem kommunerne og staten, dog således at den enkelte kommune selv træffer beslutning om at tilslutte sig. Alle landets 98 kommuner er dog i praksis med i DDB-samarbejdet i 2020. DDB er organisatorisk placeret som et sekretariat i Slots- og Kulturstyrelsen under Kulturministeriet.

Finansieringen af DDB er delt mellem staten og kommunerne. Staten bidrager i 2020 til finansieringen med i alt 13,9 mio. kr. Heraf er 6,6 mio. kr. afsat på § 21.11.11.22. Sekretariatet for Danskernes Digitale Bibliotek og 7,3 mio. kr. på § 21.31.03.62 Danskernes Digitale Bibliotek – tilskud. Kommunerne bidrager med medlemsbidrag fra folkebibliotekerne svarende til det statslige bidrag.

DDB varetager i dag en række opgaver for folkebibliotekerne omkring folkebibliotekernes fælles hjemmesidesystem og fælles biblioteks-app, forhandling af digitale licenser for bibliotekerne, ledelsesinformationssystemer og statistik mv. DDB forvalter samtidig puljemidler til understøttelse af digital udvikling på folkebiblioteksområdet.

Beslutning om nedlæggelse af den statsligt/kommunale samarbejdsorganisation og overdragelse af opgaveløsning til forening af folkebiblioteker

Ved årsskiftet 2019/2020 ophørte en del af DDB's opgaveportefølje, nemlig bestillerfunktionen i forhold til de opgaver på biblioteksområdet, der varetages af virksomheden DBC A/S (tidligere Dansk Biblioteks Center A/S). Opgaven overgik i stedet til kommunernes IT-fællesskab KOMBIT i forbindelse med, at KL overtog det fulde ejerskab af DBC A/S, jf. akt. 82 af 12. december 2019.

Der er sket en betydelig udvikling i bibliotekssektoren siden oprettelsen af DDB. Det digitale element i bibliotekssektoren er i dag så integreret, at digitaliseringen i højere grad indgår i den almindelige drift og samtidig spiller nært sammen med alle dele af bibliotekernes fysiske virksomhed.

Samtidig har det digitale medielandskab, som bibliotekernes digitale tilbud nødvendigvis må ses i relation til, i løbet af en kort årrække ændret sig betydeligt. Den digitale adgang til både fysiske og digitale bøger, lydbøger og bibliotekernes øvrige online services er bedre, og udbuddet bredere end for blot få år siden. Borgernes anvendelse af de digitale tilbud stiger år for år og er derfor langt mere integreret i den samlede kommunale prioritering på biblioteksområdet.

Der var på den baggrund enighed mellem KL og Kulturministeriet om, at det var nødvendigt at overveje, om den nuværende organisering af opgaveløsningen i DDB er optimal, og der blev derfor i marts 2019 nedsat en arbejdsgruppe med repræsentanter for biblioteksvæsenet, KL og Kulturministeriet. Arbejdsgruppen peger på behovet for, at DDB's opgaveløsning fortsat holdes samlet, men at den knyttes mere klart til bibliotekerne og fagmiljøerne. Desuden skal samtænkningen af det fysiske og det digitale bibliotek styrkes, og der skal være en klarere arbejdsdeling mellem stat og kommuner, så den statslige indsats fokuseres på at understøtte udviklingen på området.

Derfor foreslog arbejdsgruppen i februar 2020 en model, hvor opgaverne holdes samlet, men i en ny organisation; en forening etableret af folkebibliotekerne. Arbejdsgruppen forestillede sig i den forbindelse, at denne nye forening, ud over opgaverne fra DDB (se ovenfor), også vil samle opgaver fra e-reolen samt antageligt også en række netjenester (Litteratursiden og biblioteksvagten mv.).

Forvaltningen af udviklingspuljerne (se ovenfor) overgår derimod til Slots- og Kulturstyrelsen og samles med den eksisterende bibliotekspulje, så denne også kommer til at omfatte digitale projekter. Der var opbakning til denne løsning i hele biblioteksmiljøet.

Kulturministeren og KL's bestyrelse har i forlængelse heraf truffet fælles beslutning om, at samarbejdsorganisationen nedlægges og den af arbejdsgruppen anbefalede løsning implementeres.

Implementering af den nye model for de opgaver, der i dag varetages af DDB

Foreningen Det Digitale Folkebibliotek blev stiftet 4. maj 2020 med henblik på at overtage DDB's opgaver som beskrevet i arbejdsgruppens forslag og besluttet af KL og kulturministeren. Den selvstændige forening får hjemsted i København og vil dele lokaler med kommunens IT-afdeling.

Da beslutningen nu er truffet og kendt, vurderes det af alle parter, at løsningen bør implementeres så hurtigt som overhovedet muligt, således at ventetid og usikkerhed undgås. Det planlægges derfor at overdrage DDBs sekretariatet pr. 1. august 2020.

Forudsætningen for løsningen er, at foreningen færdiggør de aktiviteter, som var besluttet for DDB af styregruppen til gennemførelse i overensstemmelse med budgettet i 2020 (hovedsageligt opdatering af bibliotekernes CMS-system, som er forretningskritisk). Budgettet for 2020 er baseret på såvel statslig finansiering som kommunalt bidrag samt opsparede midler (som hidrører fra både statslige og kommunale midler og ikke er omfattet af dispositionsbegrænsning), hvorfor løsningen kræver, at den samlede statslige finansiering, der refterer pr. 1. august 2020, overføres til foreningen som tilskud.

Kulturministeriets overvejelser om risiko for statsstøtte

Der er tale om opgaver vedrørende afgørende biblioteksinfrastruktur, som hidtil har været løst af en offentlig myndighed i form af et sekretariat i Slots- og Kulturstyrelsen, og som fremover løses af en række offentlige myndigheder i form af folkebiblioteker i foreningsregi. Sekretariatets opgaver har hovedsageligt en karakter, hvor bibliotekerne vurderer det nødvendigt, at de direkte løser opgaverne i fællesskab gennem foreningen, således at de hele tiden har fuld indsigt og kontrol, og derudover fungerer sekretariatet som fælles bestiller og indkøber på opgaver, eller dele af opgaver, som er udbudsegnede. Foreningen kommer dermed ikke til at varetage kommercielle opgaver, og støtte til foreningen vurderes derfor ikke at indebære risiko for statsstøtte.

Dispositionen kan på lov om tillægsbevilling for 2020 specificeres således på under- og standardkonti:

§ 21.11.11.	Slots- og Kulturstyrelsen	Udgift
	22. Sekretariatet for Danskernes Digitale Bibliotek	
	18. Lønninger og personale omkostninger	-3,9 mio. kr,
	22. Andre ordinære driftsomkostninger	-0,7 mio. kr.
§ 21.31.03.	Tilskud til Biblioteksformål mv.	
	62 Danskernes Digitale Bibliotek – tilskud,	
	46. Tilskud til anden virksomhed og investeringstilskud	4,6 mio. kr.

- c. Sagen forelægges for Finansudvalget med henblik på at opnå tilslutning til at overføre den resterende driftsbevilling fra § 21.11.11.22. Sekretariatet for Danskernes Digitale Bibliotek til § 21.31.03.62. Danskernes Digitale Bibliotek – tilskud, således at det kan udbetales som tilskud til foreningen Det Digitale Folkebibliotek i indeværende finansår, jf. BV 2016, pkt. 2.2.9.
- e. Under henvisning til ovenstående anmodes om Finansudvalgets tilslutning til at overføre op til 4,6 mio. kr. i 2020 til § 21.31.03. Tilskud til Biblioteksformål mv. (reservationsbevilling), dog maksimalt svarende til den faktiske beholdning på § 21.11.11.22. Sekretariatet for Danskernes Digitale Bibliotek pr. 1. august 2020, således at der på forslag til lov om tillægsbevilling for 2020 opføres følgende:

Mio. kr.		Udgift
§ 21.11.11.	Slots- og Kulturstyrelsen	-4,6
§ 21.31.03.	Tilskud til Biblioteksformål mv.	4,6

- f. Finansministeriets tilslutning foreligger.

København, den 10. juni 2020

JOY MOGENSEN

/ Nicky Valbjørn Trebbien

Til Finansudvalget.

Tiltrådt af Finansudvalget den 18-06-2020